BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2000-2001

4 JULI 2001

Wetsontwerp houdende instemming met het Internationaal Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen, opgemaakt te New York op 4 december 1989

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	13
Internationaal Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen	14
Voorontwerp van wet	21
Advies van de Raad van State	22

2 - 826/1

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

4 JUILLET 2001

Projet de loi portant assentiment à la Convention internationale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires, faite à New York le 4 décembre 1989

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	13
Convention internationale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires	14
Avant-projet de loi	21
Avis du Conseil d'État	22

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. INLEIDING

1. De Regering heeft de eer U ter goedkeuring voor te leggen het Internationale Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen, opgemaakt te New York op 4 december 1989.

Het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State dat op 12 februari 2001 gegeven werd, gaat akkoord met de inhoud van de memorie van toelichting.

2. Dit Verdrag is uitgewerkt in het kader van de Organisatie van de Verenigde Naties. Op 31 december 1997 hadden 14 Staten, onder meer Italië, het Verdrag bekrachtigd en hadden 10 andere het ondertekend, onder meer de Bondsrepubliek Duitsland. Het Verdrag moet evenwel 22 Verdragsluitende Staten tellen vooraleer in werking te treden. De toetreding van België kan de inwerkingtreding van dit internationaal instrument bespoedigen. Het Verdrag bestaat uit 21 artikelen.

2. ONDERWERP VAN HET VERDRAG

2.1. Oorsprong van het Verdrag

3. Oorspronkelijk is met een dergelijk verdrag gestart via de oprichting van een Bijzonder Comité voor de uitwerking van een internationaal verdrag betreffende de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen, dat zo spoedig mogelijk een verdrag moest opmaken waarin deze activiteiten werden verboden (resolutie 35/48 van 4 december 1980). Het initiatief daartoe was genomen door Nigeria en werd in het bijzonder verantwoord door het feit dat diverse Afrikaanse regimes die daden van internationale criminaliteit beschouwden als een aanslag op hun bestaan en op de nationale onafhankelijkheid. Tot dusver bestond er evenwel geen internationale akte waarin het gedrag van huurlingen en van hun opdrachtgevers strafbaar werd gesteld.

4. Een dergelijk onderwerp, dat raakvlakken heeft met de landsverdediging, de geo-strategische belangen van de grote mogendheden en de werkzaamheden van de geheime diensten, heeft de politieke polemiek natuurlijk aangewakkerd. Bijgevolg bestonden er tijdens de werkzaamheden voortdurend twee of zelfs drie opvattingen over de te bereiken doelstelling: een zeer strijdbare en heftige houding vanwege de landen van de derde wereld en de Staten die te lijden hadden

EXPOSÉ DES MOTIFS

1. INTRODUCTION

1. Le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre assentiment la Convention internationale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires, adoptée à New York le 4 décembre 1989.

L'avis de la section de la législation du Conseil d'Etat, rendu le 12 février 2001, marque son accord avec le contenu de l'exposé des motifs.

2. Cette Convention a été élaborée au sein de l'Organisation des Nations Unies. Au 31 décembre 1997, 14 Etats avaient ratifié la Convention, dont l'Italie et 10 autres l'avaient signée, dont la République fédérale d'Allemagne. La Convention devra compter 22 Etats parties avant d'entrer en vigueur. L'adhésion de la Belgique à cet instrument international favorisera dès lors son entrée en vigueur. Elle compte 21 articles.

2. OBJET DE LA CONVENTION

2.1. Historique

3. A l'origine, la question de l'élaboration d'une telle convention a été amorcée par la création d'un Comité spécial pour l'élaboration d'une convention internationale pour le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires chargé d'élaborer au plus tôt une convention interdisant ces activités (résolution 35/48 du 4 décembre 1980). L'initiative d'un tel débat revenait au Nigéria. La justification de cette initiative reposait principalement sur le fait que plusieurs régimes africains voyaient dans ces actes de criminalité internationale une atteinte à leur existence et à leur indépendance nationale. Or, aucun instrument international ne criminalisait le comportement des mercenaires, ni celui de leurs commanditaires.

4. Un tel sujet, qui touche à la défense, aux intérêts géo-stratégiques des grandes puissances et aux activités des services secrets ne pouvait toutefois que favoriser la polémique politique. Dès lors, tout au long des travaux, deux, voire trois conceptions de l'objectif à atteindre se sont confrontées: une position très combative et véhémente de la part des pays du tiers-monde et des Etats qui avaient eu a souffrir des activités des mercenaires; une position nettement plus

gehad onder de activiteiten van huurlingen; een veel gematigder houding van de Westerse Staten en een tussenliggende benadering door de Oostbloklanden. Zulks is trouwens een verklaring voor de grote moeilijkheden waarmee het Bijzonder Comité te kampen had bij het begin van zijn werkzaamheden in 1981, vooraleer de verschillende standpunten werden geformaliseerd in vier onderscheiden ontwerpen van verdrag ingediend door Nigeria, Frankrijk, Mexico en Cuba.

Daarna is het Bijzonder Comité opgesplitst in twee werkgroepen: de eerste werkgroep was belast met de zogenaamde technische kwesties en kon inspiratie putten uit reeds goedgekeurde antiterroristische verdragen, zodat de werkzaamheden vrij snel opschoten en als dusdanig een aanmoediging waren voor de andere werkgroep belast met meer polemische aangelegenheden (inzonderheid de definitie van huurling en van de misdrijven bedoeld in het verdrag). Tenslotte heeft een Bijzondere Groep, die na de werkzaamheden in het leven is geroepen door de Zesde Commissie, een enkelvoudige tekst met talrijke opties bestudeerd en is een definitieve tekst aanvaard. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft het ontwerp op 4 december 1989 bij consensus goedgekeurd (resolutie A/RES/44/34). Het Verdrag is dezelfde dag nog voor ondertekening opengesteld.

2.2. Algemene beginselen

5. Het Verdrag beoogt een dubbel doel. Het strekt primo ertoe de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen en de daden van de huurlingen als dusdanig strafbaar te stellen en secundo te voorzien in de gerechtelijke samenwerking die onontbeerlijk is met het oog op de doeltreffende internationale bestraffing van dat soort van misdrijf, zulks via internationale verplichtingen inzake uitlevering en wederzijdse rechtshulp. Het Verdrag komt overeen met de structuur van eerdere verdragen van de Verenigde Naties in strafzaken en meer bepaald verdragen ter bestrijding van het terrorisme, bijvoorbeeld het Verdrag van 's Gravenhage tot bestrijding van het wederrechtelijk in zijn macht brengen van luchtvaartuigen van 16 december 1970 en het Verdrag van Montréal tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart van 23 september 1971, welke beide door België zijn bekrachtigd, maar vooral het Internationaal Verdrag tegen het nemen van gijzelaars, tot stand gekomen te New York op 17 december 1979, waarvan de bekrachtiging door België thans aan de gang is.

6. Rekening houdend met de ernst van het misdrijf bedoeld in dit Internationaal Verdrag, bezorgd wegens de jongste nieuwe ontwikkelingen van de activiteiten van huurlingen en gelet op de over het algemeen internationale dimensie van die activiteiten, is het volgens de Regering wenselijk dat België tot dat

modérée de la part des pays occidentaux et une approche intermédiaire de la part des pays du bloc de l'Est. Ceci explique les grandes difficultés auxquelles le Comité spécial a dû faire face au début de ses travaux en 1981, avant que ne soient formalisés les différents points de vue en présence par quatre projets de convention distincts présentés par le Nigéria, la France, le Mexique et Cuba.

Le Comité spécial a alors été scindé en deux groupes de travail: le premier était chargé des questions dites techniques et pouvait s'inspirer des conventions antiterroristes déjà adoptées pour avancer assez rapidement dans ses travaux et, par ce fait, encourager l'autre groupe de travail, chargé des questions les plus polémiques (notamment la définition du mercenaire et des infractions visées par la Convention). Finalement, un texte unique présentant de nombreuses options fut débattu par un Groupe spécial créé par la 6e Commission, en fin de travaux et un texte final fut adopté. L'Assemblée générale des Nations Unies approuva ce projet le 4 décembre 1989 par consensus (résolution A/RES/44/34). La Convention fut ouverte à la signature le même jour.

2.2. Principes généraux

5. L'objectif de la Convention est double: elle vise tout d'abord à incriminer le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires et des agissements des mercenaires en tant que tels; elle vise ensuite à organiser la coopération judiciaire indispensable à une répression internationale efficace de ce type d'infraction, par le biais d'obligations internationales en matière d'extradition et d'entraide judiciaire. Ce faisant, la Convention se conforme à la structure de conventions antérieures des Nations Unies en matière pénale et plus précisément en matière de lutte contre le terrorisme, telles que la Convention de La Haye pour la répression de la capture illicite d'aéronefs du 16 décembre 1970 et la Convention de Montréal du 23 septembre 1971 pour la répression d'actes illicites dirigés contre la sécurité de l'aviation civile, toutes deux ratifiées par la Belgique, mais surtout la Convention internationale contre la prise d'otages, adoptée à New York le 17 décembre 1979, en cours de ratification par la Belgique.

6. Tenant compte de la gravité de l'infraction visée par la présente Convention internationale, préoccupé par les développements nouveaux de ces agissements ces dernières années et conscient de la dimension internationale qu'ils revêtent le plus souvent, le Gouvernement estime souhaitable que la Belgique

verdrag toetreedt. Op die wijze wordt de inwerkingtreding ervan bevorderd en wordt uiting gegeven aan het internationaal engagement om dergelijke daden te straffen.

3. COMMENTAAR OP DE INHOUD VAN HET VERDRAG

3.1. Omschrijving van het begrip huurling (artikel 1)

7. In artikel 1 wordt het begrip «huurling» omschreven. Er wordt meer bepaald een dubbele omschrijving gegeven van de huurling, waarbij wordt onderstreept dat het gaat om personen die speciaal worden aangeworven om aan huurlingen eigen opdrachten te verrichten met het oog op het verkrijgen van een persoonlijk voordeel en een materiële vergoeding en dat die personen noch lid zijn van de strijdkrachten van een partij in het conflict, noch onderdaan van een dergelijke partij, noch verblijven op het grondgebied gecontroleerd door een partij in het conflict, noch door een Staat met een officiële opdracht zijn belast.

3.2. Strafbaarstelling op internationaal vlak van de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van de huurlingen (artikel 2)

8. Krachtens artikel 2 worden de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van de huurlingen, in de zin van artikel 1, als misdrijf strafbaar gesteld.

9. De artikelen 1 en 3 van de wet van 1 augustus 1979 betreffende diensten bij een vreemde leger- of troepenmacht die zich op het grondgebied van een vreemde Staat bevindt, gelden ruimschoots voor de in het Verdrag strafbaar gestelde feiten, maar enkel als zij in België zijn gepleegd of als zij door Belgen in het buitenland zijn gepleegd. Het gaat dus om een bestuurlijke wet en niet om een strafwet die ertoe strekt bepaalde toestanden in nauwkeurig omschreven gevallen te regelen. De toetreding van België tot bedoeld Verdrag onderstelt een kleine aanpassing van het nationaal recht, teneinde het geheel van de daden als misdrijf strafbaar te stellen.

3.3. Strafbaarstelling van bepaalde daden gepleegd door huurlingen (artikel 3)

10. Naar luid van artikel 3 moet ook een huurling die rechtstreeks deelneemt aan vijandelijkheden of aan een door overleg tot stand gekomen gewelddaad, zoals bedoeld in artikel 1, krachtens dit Verdrag worden vervolgd.

11. Het aldus gedefinieerde misdrijf onderstelt dat de huurling een door overleg tot stand gekomen

adhère à cette Convention pour en favoriser l'entrée en vigueur et marquer son engagement international à réprimer de tels actes.

3. COMMENTAIRES SUR LE CONTENU DE LA CONVENTION

3.1. Définition de la notion de mercenaire (article 1er)

7. L'article 1er définit la notion de «mercenaire». Plus précisément, il donne une double définition du mercenaire en insistant sur le fait qu'il s'agit de personnes spécialement recrutées pour accomplir des tâches propres aux mercenaires dans le but d'obtenir un avantage personnel et une rémunération matérielle et que ces personnes ne doivent, ni être membres des forces armées d'une partie au conflit ou être ressortissantes d'une partie au conflit ou être résidentes du territoire contrôlé par une partie au conflit, ni avoir été envoyées en mission officielle par un Etat.

3.2. Incrimination sur le plan international du recrutement, de l'utilisation, du financement et de l'instruction des mercenaires (article 2)

8. L'article 2 érige en infraction le fait de recruter, utiliser, financer ou instruire des mercenaires, au sens de l'article 1er.

9. Les articles 1 et 3 de la loi du 1er août 1979 concernant les services dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger couvrent largement les faits incriminés par la Convention, mais uniquement lorsqu'ils sont commis en Belgique ou lorsqu'ils sont commis par des Belges à l'étranger. Il s'agit donc d'une loi administrative et non pénale, qui vise à réglementer certaines situations dans des cas bien précis. L'adhésion de la Belgique à cette Convention nécessitera une légère adaptation du droit interne pour transformer l'ensemble des agissements prohibés en infraction.

3.3. Incrimination de certains actes commis par des mercenaires (article 3)

10. L'article 3 prévoit que le mercenaire qui prend une part directe à des hostilités ou à un acte concerté de violence tels que visés à l'article 1er doit également être poursuivi sur base de la présente Convention.

11. L'infraction ainsi définie suppose que le mercenaire commette un acte concerté de violence ou

gewelddaad pleegt of rechtstreeks deelneemt aan de vijandelijkheden. In de praktijk betekent zulks dat hij wordt geacht laakbare daden te plegen welke ressorteren onder het gemeen strafrecht (doodslag, opzettelijke slagen en verwondingen, ...). Het Belgische recht moet bijgevolg niet worden aangepast opdat deze bepaling van toepassing zou zijn.

3.4. Strafbaarstelling van poging en van medeplichtigheid (artikel 4)

12. Naar luid van artikel 4 van het Verdrag worden de Verdragsluitende Staten verplicht om naast de misdrijven bedoeld in het Verdrag, ook de poging daartoe en de medeplichtigheid eraan te straffen.

13. Ter zake moet het Belgische recht niet worden aangepast.

3.5. Verbod opgelegd aan de Verdragsluitende Staten om huurlingen aan te werven, in te zetten, te financieren en op te leiden en verplichting om te voorzien in gepaste straffen in het kader van de bestraffing van de in het Verdrag vastgestelde straffen (artikel 5)

14. In de paragrafen 1 en 2 van artikel 5 wordt aan de Verdragsluitende Staten het verbod opgelegd om de feiten te plegen welke strafbaar zijn gesteld in artikel 2 van het Verdrag en moeten zij bovendien, conform het internationaal recht, gepaste maatregelen nemen om dergelijk gedrag te voorkomen.

15. Wat de eerste verplichting betreft, is de wet van 1 augustus 1979 zonder onderscheid van toepassing op ambtenaren, zodat de toetreding tot het Verdrag geen aanpassing van het nationale recht onderstelt.

16. Naar luid van de derde paragraaf moeten de Verdragsluitende Staten de in het Verdrag bedoelde misdrijven straffen met gepaste straffen, waarbij rekening wordt gehouden met de ernst van bedoelde misdrijven.

3.6. Verplichting om bedoelde misdrijven te voorkomen (artikel 6)

17. Krachtens artikel 6 moeten de Staten alle noodzakelijke preventieve maatregelen nemen, inzonderheid die welke strekken tot het verbod van de illegale activiteiten van individuen, groepen of organisaties die een misdrijf of meer misdrijven bedoeld in het Verdrag aanmoedigen, beramen, organiseren of begaan.

18. Terzake van laatstgenoemde punt, kan ervan worden uitgegaan dat de wet van 1 augustus 1979 de gepaste wettelijke bepalingen bevat.

prenne une part directe aux hostilités. En pratique, cela signifie qu'il est censé commettre des actes répréhensibles couverts par le droit pénal commun (meurtres, coups et blessures volontaires,...). Dès lors, aucune adaptation du droit belge n'est indispensable pour donner application à cette disposition.

3.4. Incrimination de la tentative et de la complicité (article 4)

12. L'article 4 de la Convention oblige les Etats parties à réprimer la tentative et la complicité outre les infractions elles-mêmes visées par la Convention.

13. Aucune adaptation du droit belge n'est nécessaire en la matière.

3.5. Interdiction pour les Etats parties de recruter, utiliser, financer ou instruire des mercenaires et obligation de prévoir des peines appropriées dans le cadre de la répression des infractions établies par la Convention (article 5)

14. Les paragraphes 1 et 2 de l'article 5 interdisent aux Etats parties de commettre les faits incriminés à l'article 2 de la Convention et prescrit qu'ils prennent les mesures adéquates, conformes au droit international, pour prévenir de tels comportements.

15. En ce qui concerne la première obligation, la loi du 1er août 1979 s'applique sans discrimination aux agents de l'Etat, l'adhésion à la convention n'implique aucune adaptation du droit interne.

16. Le paragraphe 3 oblige les Etats parties à réprimer les infractions visées par la Convention au moyen de peines appropriées, qui prennent en considération la nature grave de ces infractions.

3.6. Obligations de prévention des infractions considérées (article 6)

17. Les Etats sont tenus, en vertu de l'article 6, de prendre toutes les mesures préventives qui s'imposent, notamment celles tendant à interdire «les activités illégales des individus, groupes et organisations qui encouragent, fomentent, organisent ou perpètrent» une ou plusieurs des infractions visées par la Convention.

18. En ce qui concerne particulièrement ce dernier point, on peut considérer que la loi du 1er août 1979 contient les dispositions légales appropriées.

19. Artikel 6, *b)* voorziet ook in de uitwisseling van inlichtingen en in de coördinatie van de noodzakelijke preventieve bestuurlijke en andere maatregelen.

3.7. Verplichting tot samenwerking tussen de Staten in het kader van de toepassing van het Verdrag (artikel 7)

20. In artikel 7 wordt herinnerd aan de verplichting van internationaal verdragsrecht naar luid waarvan de Verdragsluitende Staten gehouden zijn de maatregelen te nemen welke noodzakelijk zijn om dit Verdrag zo goed mogelijk toe te passen.

3.8. Verplichting tot informatie tussen de Verdragsluitende Staten (artikel 8)

21. Overeenkomstig artikel 8 moet een Staat die over informatie beschikt betreffende een misdrijf bedoeld in het Verdrag, de betrokken Verdragsluitende Staten daarvan in kennis stellen, rechtstreeks of door toedoen van de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties ingeval die Staten geen regelmatige betrekkingen onderhouden. De mededeling geschiedt conform het nationale recht van de Staat die over de informatie beschikt.

3.9. Vaststelling van de bevoegdheid van de Verdragsluitende Staten om kennis te nemen van de misdrijven bedoeld in het Verdrag (artikel 9)

22. Naar luid van artikel 9 moeten de Staten hun bevoegdheid vaststellen krachtens de volgende criteria:

a) territorialiteit: iedere Verdragsluitende Staat moet zijn bevoegdheid vaststellen om kennis te kunnen nemen van een misdrijf bedoeld in het Verdrag als het misdrijf is gepleegd op zijn grondgebied of aan boord van een vaartuig of een luchtvaartuig ingeschreven in die Staat. In dat geval wordt het bepaalde in de Belgische wetten toegepast overeenkomstig artikel 3 van het Strafwetboek, artikel 36 van de Wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 November 1919 betreffende de regeling der Luchtvaart en artikel 28 van de wet houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij en de zeevisserij.

b) actieve personaliteit: als het misdrijf wordt gepleegd door een Belgisch onderdaan buiten het grondgebied, is de Belgische rechter bevoegd krachtens artikel 7 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, voor zover er sprake is van dubbele tenlastelegging en ingeval het misdrijf is gepleegd tegen een vreemdeling, na klacht van hem of van zijn familie, of na officieel bericht van de Staat op het grondgebied waarvan het misdrijf is gepleegd.

19. L'article 4, *b)* prévoit également un échange de renseignements et une coordination des mesures préventives administratives et autres qui seraient à prendre.

3.7. Obligation de coopération entre Etats parties dans le cadre de l'application de la Convention (article 7)

20. L'article 7 rappelle l'obligation de droit international des traités selon laquelle les Etats parties sont tenus de prendre les mesures nécessaires en vue d'appliquer au mieux les dispositions du traité.

3.8. Obligation d'information entre Etats parties (article 8)

21. L'article 8 prévoit qu'un Etat partie ayant des informations sur une infraction visée par la Convention les transmet aux Etats parties intéressés, directement ou par le biais du Secrétaire général des Nations Unies si ces Etats n'entretiennent pas de relations suivies. Cette transmission a lieu conformément au droit interne de l'Etat possédant l'information.

3.9. Etablissement de la compétence des Etats parties pour connaître des infractions visées par la Convention (article 9)

22. L'article 9 oblige les Etats à établir leur compétence en fonction des critères suivants:

a) territorialité: tout Etat partie est tenu d'établir sa compétence pour connaître d'une infraction visée par la Convention, lorsque cette infraction a été commise sur son territoire, à bord d'un navire ou d'un aéronef immatriculé dans ledit Etat. Les dispositions des lois belges s'appliquent dans ce cas, conformément à l'article 3 du Code pénal, à l'article 36 de la loi du 27 juin 1937 portant révision de la loi du 16 novembre 1919 relative à la réglementation de la navigation aérienne et à l'article 73 de la loi du 5 juin 1928 portant révision du code disciplinaire et pénal pour la marine marchande et la pêche maritime.

b) personnalité active: si l'infraction est commise par un ressortissant belge à l'étranger, le juge belge est compétent en vertu de l'article 7 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale, pour autant qu'il y ait double incrimination et, si l'infraction a été commise contre un étranger, plainte de celui-ci ou de sa famille, ou avis officiel de l'Etat sur le territoire duquel l'infraction a été commise. Etant donné que la même obligation s'impose à tous les Etats parties, la condi-

Aangezien dezelfde verplichting geldt voor alle Verdragsluitende Staten, moet er in alle gevallen rekening worden gehouden met de voorwaarde van de dubbele tenlastelegging. Bovendien kan in het geval van de in het Verdrag bedoelde misdrijven ervan worden uitgegaan dat het officiële bericht steeds wordt gestuurd.

Ingeval het misdrijf is gepleegd door een in België verblijvende staatloze, zal de Belgische rechter enkel daarom niet bevoegd zijn. Deze bepaling van het Verdrag is evenwel niet onbestaanbaar met de Belgische wet terzake, rekening ermee houdende dat de vaststelling van een dergelijke bevoegdheid facultatief is in het kader van het Verdrag. Het is niet raadzaam gebleken voor dat geval in het Belgische recht in een specifieke bevoegdheid te voorzien: de aangelegenheid van de uitbreiding van de extraterritoriale bevoegdheid van de rechter ten opzichte van personen die op het Belgische grondgebied verblijven is een aangelegenheid die de instemming met dit Verdrag ruimschoots overstijgt. Men moet nochtans beklemtonen dat wanneer de van een dergelijk misdrijf verdachte apatride zich op het Belgisch grondgebied bevindt — wat meestal het geval zal zijn gezien hij er zijn gebruikelijke verblijfplaats heeft — de Belgische rechtbanken bevoegd zullen zijn, niet omwille van de criteria in artikel 9, paragraaf 1 van het Verdrag, maar op basis van artikel 9, paragraaf 2 van het Verdrag (zie *infra* punt c).

c) universaliteit: krachtens artikel 9, paragraaf 2, van het Verdrag moeten de Staten hun bevoegdheid vaststellen teneinde de toepassing van het beginsel *aut dedere aut judicare* mogelijk te maken. De Belgische rechter moet dus bevoegd zijn om kennis te nemen van de in het Verdrag bedoelde misdrijven als de vermoedelijke dader ervan zich op het Belgische grondgebied bevindt, op voorwaarde evenwel dat België hem niet uitlevert aan een van de bevoegde Staten krachtens artikel 9, eerste paragraaf, van het Verdrag. Het gaat niet om een bevoegdheid door vertegenwoordiging, aangezien de bevoegdheid niet is onderworpen aan een formeel uitleveringsverzoek, maar bestaat zodra de persoon gevonden is op het Belgische grondgebied.

Thans voorziet het Belgische recht over het algemeen niet in een dergelijk uitgebreide bevoegdheid voor de rechter. Er bestaan enkel specifieke bepalingen goedgekeurd met het oog op de bekrachtiging van andere internationale verdragen die hetzelfde soort van verplichting bevatten (inzonderheid de reeds aangehaalde verdragen van 's Gravenhage en Montréal of het Verdrag inzake beveiliging van kernmateriaal, opgemaakt te Wenen en te New York op 3 maart 1980, naar aanleiding van de goedkeuring waarvan artikel 12*bis* is ingevoegd in de Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering). Een aanpassing van voornoemd artikel 12*bis* is noodzakelijk met het oog op de overeenstemming van het Belgische recht

tion de la double incrimination sera toujours rencontrée. En outre, dans le cas des infractions visées par la Convention, on peut considérer que l'avis officiel sera toujours transmis.

Dans l'hypothèse où l'infraction est commise par un apatride résidant en Belgique, le juge belge ne sera, par contre, pas compétent pour ce seul motif. Cette disposition de la Convention n'est cependant pas incompatible avec la loi belge sur ce point, compte tenu du fait que l'établissement de ce chef de compétence est facultatif dans le cadre de la Convention. Il n'a pas semblé opportun d'introduire une compétence spécifique dans le droit belge pour cette hypothèse: la question de l'extension de la compétence extra-territoriale du juge à l'égard des personnes résidant sur le territoire belge est une question qui dépasse largement le cadre de l'assentiment à la présente Convention. Il convient toutefois de souligner que dès lors que l'apatride soupçonne d'une telle infraction se trouvera sur le territoire belge, ce qui devrait généralement être le cas puisqu'il y a sa résidence habituelle, les tribunaux belges seront compétents, non pas en raison des critères retenus à l'article 9 paragraphe 1er de la Convention, mais sur base de l'article 9 paragraphe 2 de la Convention (voir ci-dessous au point c).

c) universalité: l'article 9 paragraphe 2 de la Convention oblige les Etats à établir leur compétence aux fins de permettre l'application du principe *aut dedere aut judicare*. Le juge belge doit donc être compétent pour connaître des infractions couvertes par la Convention lorsque leur auteur présumé se trouve sur le territoire belge, à condition que la Belgique ne l'extrade pas vers l'un des Etats compétents en vertu de l'article 9 paragraphe 1 de la Convention. Il ne s'agit pas d'une compétence par représentation, dans la mesure où la compétence n'est pas subordonnée à une demande formelle d'extradition, mais existe au contraire dès que la personne est trouvée sur le territoire belge.

A l'heure actuelle, le droit belge ne donne pas, de manière générale, de compétence aussi étendue au juge. Seules existent des dispositions spécifiques adoptées en vue de la ratification d'autres instruments internationaux contenant le même type d'obligation (notamment les Conventions de La Haye et Montréal déjà citées, ou la Convention sur la protection physique des matières nucléaires, faite à Vienne et à New York le 3 mars 1980, à la suite de la ratification de laquelle l'article 12*bis* avait été inséré dans le Titre préliminaire du Code de procédure pénale). Une adaptation de l'article 12*bis* précité devrait répondre à la nécessaire mise en conformité du droit belge avec le texte de la Convention. Un tel projet vient d'être

met de tekst van het Verdrag. Een dergelijk ontwerp werd door de Regering bij het Parlement neergelegd (Kamer, SO 2001, doc. 1178/001).

3.10. Voorlopige hechtenis (artikel 10)

23. Artikel 10 betreft de regels betreffende de voorlopige hechtenis van de vermoedelijke dader van het misdrijf in de Staat op het grondgebied waarvan hij is gevonden. Krachtens de paragrafen 2 en 5 moeten inlichtingen worden uitgewisseld over de maatregelen inzake de hechtenis genomen in het kader van het Verdrag. Paragraaf 3 betreft de rechten die de gedetineerde moeten worden toegekend. Bedoelde rechten zijn bepaald in artikel 36, § 1, *b)* en *c)*, van het Verdrag van Wenen van 24 april 1963 betreffende de consulaire rechten, dat door België is goedgekeurd bij de wet van 17 juli 1970.

3.11. Bevestiging van het recht op een billijke behandeling van en een billijk proces voor de vermoedelijke daders van de misdrijven (artikel 11)

24. Artikel 11 is een klassieke bepaling in internationale verdragen inzake strafrecht. Het verzekert aan de vervolgde persoon een billijke behandeling in alle stadia van de procedure alsmede alle rechten en waarborgen waarin is voorzien in het recht van de betrokken Staat. Bedoelde behandeling is duidelijk verzekerd in het Belgische recht.

3.12. Regel *aut dedere aut judicare* (artikel 12)

25. Opdat de bestraffing in alle gevallen kan plaatsvinden, is in artikel 12 van het Verdrag gesteld dat de Staat op het grondgebied waarvan de vermoedelijke dader van het misdrijf is gevonden twee keuzen heeft: de betrokken persoon uitwijzen of de zaak voorleggen aan zijn autoriteiten bevoegd om strafvordering uit te oefenen.

26. In concreto doet de zaak zich voor als volgt. Ofwel dient een Verdragsluitende Staat een uitleveringsverzoek in op grond van een van de bevoegdheden bedoeld in artikel 9: in dat geval staat de aangezochte Staat de uitlevering al dan niet toe. Ingeval uitlevering wordt geweigerd, maakt de aangezochte Staat de zaak, volgens een procedure conform zijn nationale wetgeving, aanhangig bij zijn rechterlijke autoriteiten opdat zij inzake het dossier een beslissing nemen «in dezelfde omstandigheden als voor ieder ander ernstig misdrijf overeenkomstig de wetgeving van die Staat». Ofwel wordt er geen uitleveringsverzoek ingediend, bijvoorbeeld omdat zulks onmogelijk is, inzonderheid omdat eigen onderdanen niet worden uitgeleverd. In dat geval moet de Staat op het grondgebied waarvan de persoon zich bevindt de zaak voorleggen aan zijn rechterlijke autoriteiten

déposé au Parlement par le Gouvernement (Chambre, SO 2000-2001, doc. 1178/001).

3.10. Détention provisoire (article 10)

23. L'article 10 organise les règles de détention provisoire de l'auteur présumé de l'infraction par l'Etat sur le territoire duquel il est trouvé. Les paragraphes 2 et 5 prescrivent un échange d'informations à propos des mesures de détention prises dans le cadre de la Convention. Le paragraphe 3 énonce les droits qui doivent être reconnus au détenu. Ces droits sont ceux prévus par l'article 36, § 1 *b)* et *c)* de la Convention de Vienne sur les relations consulaires, du 24 avril 1963, approuvée par la Belgique par la loi du 17 juillet 1970.

3.11. Consécration des droits au traitement et à un procès équitable dans le chef des auteurs présumés de ces infractions (article 11)

24. L'article 11 est une disposition classique des conventions internationales en matière de droit pénal. Il reconnaît à la personne poursuivie la garantie d'un traitement équitable à tous les stades de la procédure et de tous les droits et garanties prévus par le droit de l'Etat intéressé. Ce traitement lui est clairement garanti par le droit belge.

3.12. Règle *aut dedere aut judicare* (article 12)

25. Afin d'assurer que la répression puisse s'exercer dans tous les cas, la Convention dispose, en son article 12, que l'Etat sur le territoire duquel l'auteur présumé de l'infraction est découvert a le choix entre deux attitudes: extrader la personne concernée ou soumettre l'affaire à ses autorités compétentes pour l'exercice de l'action pénale.

26. Concrètement, la question se présente de la manière suivante. Soit une demande d'extradition est faite par un Etat partie à la Convention, compétent en vertu d'un des chefs de compétence énumérés à l'article 9; dans ce cas, l'Etat requis décide d'accorder ou non l'extradition; si l'extradition est refusée, l'Etat requis transmet l'affaire à ses autorités judiciaires, selon une procédure conforme à sa législation interne, afin que celles-ci prennent une décision à propos du dossier, «dans les mêmes conditions que pour toute autre infraction de droit commun de nature grave conformément à la législation de cet Etat». Soit aucune demande d'extradition n'a été formulée. Il se peut notamment que l'extradition soit impossible, notamment en raison de la non extradition des nationaux. Dans cette hypothèse, l'Etat sur le territoire duquel se trouve la personne sera tenu également de

opdat zij inzake het dossier een beslissing nemen «in dezelfde omstandigheden als voor ieder ander ernstig misdrijf overeenkomstig de wetgeving van die Staat». Er moet evenwel worden onderstreept dat laatstgenoemde Staat in de meeste gevallen niet uit eigen initiatief zal optreden, maar altijd ten gevolge van informatie verstrekt door een andere Staat — wellicht de Staat *loci delicti commissi* — hetzij door middel van een verzoek tot voorlopige aanhouding van Interpol, hetzij via de aangifte van de feiten met het oog op vervolging.

Er moet dus worden onderstreept dat de Staat die niet uitlevert, zowel in het ene als in het andere geval, de zaak enkel moet voorleggen aan zijn bevoegde autoriteiten met het oog op de uitoefening van de strafvordering, met andere woorden in België aan het openbaar ministerie, dat zal opmaken of vervolging gewenst is (altijd onder dezelfde voorwaarden als voor andere ernstige misdrijven conform de Belgische wetgeving).

3.13. Regels inzake wederzijdse rechtshulp (artikel 13)

27. Artikel 13 komt overeen met de klassieke bepalingen inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken en verplicht de Verdragsluitende Staten ertoe elkaar de ruimst mogelijke rechtshulp te verlenen terzake van materies bedoeld in dit Verdrag. Aan de op dat stuk gesloten verdragen tussen de Staten worden geen wijzigingen aangebracht.

28. Op het tijdstip van de toetreding tot het Verdrag zal België evenwel een voorbehoud maken over zijn verplichtingen inzake wederzijdse rechtshulp. Het voorbehoud is gesteld als volgt:

«Geen bepaling van dit Verdrag mag worden uitgelegd als een verplichting (...) tot wederzijdse rechtshulp als de aangezochte Verdragsluitende Staat redenen heeft om aan te nemen dat het verzoek (...) tot wederzijdse rechtshulp betreffende dergelijke misdrijven is gedaan met de bedoeling om een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn etnische oorsprong, godsdienst, nationaliteit of politieke gezindheid, dan wel dat gevolg daaraan geven de positie van betrokkene om een van deze redenen ongunstig dreigt te worden beïnvloed.»

3.14. Verplichting informatie te verstrekken over de definitieve resultaten van de strafvordering ingesteld tegen de daders of de vermoedelijke daders van de in het Verdrag bedoelde misdrijven (artikel 14)

29. Artikel 14 betreft de verplichting van iedere Verdragsluitende Staat om overeenkomstig zijn

transmettre l'affaire à ses autorités judiciaires, afin qu'elles prennent une décision à propos du dossier «dans les mêmes conditions que pour toute autre infraction de droit commun de nature grave conformément à la législation de cet Etat». Il faut cependant remarquer que, dans la plupart des cas, ce dernier Etat n'agira pas à proprement parler d'initiative, mais toujours à la suite de l'information donnée par un autre Etat — vraisemblablement l'Etat *loci delicti commissi* —, soit par le biais d'une demande d'arrestation provisoire lancée par Interpol, soit par le biais d'une dénonciation des faits aux fins de poursuite.

D'une manière plus générale, il convient en outre de faire observer que, dans l'une et l'autre hypothèses, la seule obligation qui incombe à l'Etat qui n'extrade pas est de soumettre l'affaire à ses autorités compétentes pour l'exercice de l'action pénale, c'est-à-dire, en ce qui concerne la Belgique, au ministère public, qui appréciera l'opportunité de poursuivre (toujours dans les mêmes conditions que pour toute autre infraction grave conformément aux lois belges).

3.13. Règles d'entraide judiciaire (article 13)

27. L'article 13 correspond aux dispositions classiques relatives à l'entraide judiciaire en matière pénale. Il oblige les Etats parties à s'accorder l'entraide judiciaire la plus large possible dans les domaines couverts par la Convention. Il ne modifie rien aux traités conclus par les Etats sur ce point.

28. Cependant, la Belgique émettra une réserve portant sur ses obligations en matière d'entraide judiciaire, au moment de son adhésion à la Convention. Cette réserve est libellée de la manière suivante:

«Aucune disposition de la présente Convention ne doit être interprétée comme impliquant une obligation (...) d'entraide judiciaire si l'Etat partie requis a des raisons de croire que la demande (...) d'entraide judiciaire concernant de telles infractions a été présentée aux fins des poursuivre ou de punir une telle personne pour des considérations d'origine ethnique, de religion, de nationalité ou d'opinions politiques, ou que donner suite à cette demande porterait préjudice à la situation de cette personne pour l'une quelconque de ces considérations.»

3.14. Obligation d'information sur les résultats définitifs de l'action pénale engagée contre les auteurs ou présumés auteurs des infractions visées par la Convention (article 14)

29. L'article 14 énonce l'obligation pour tout Etat partie de communiquer, conformément à sa législa-

wetgeving, het definitieve resultaat mee te delen van de strafvordering ingesteld betreffende de in dit Verdrag bedoelde misdrijven. Die informatie wordt meegedeeld aan de Secretaris-generaal van de Verenigde Naties die de andere betrokken Staten daarvan in kennis stelt. De praktijk heeft jammer genoeg uitgewezen dat de Organisatie van de Verenigde Naties niet over voldoende middelen beschikt om dat soort van verplichting stelselmatig na te komen.

3.15. Regels inzake uitlevering (artikel 15)

30. Artikel 15 bevat de in internationale verdragen inzake strafzaken klassieke regels betreffende uitlevering. Er moet worden onderstreept dat het bepaalde in paragraaf 1 dat «de misdrijven omschreven in de artikelen 3, 4 en 5 van dit verdrag van rechtswege worden beschouwd als gevallen welke aanleiding geven tot uitlevering in ieder uitleveringsverdrag gesloten tussen de Verdragsluitende Staten» voor ons land buitengewoon nuttig is, aangezien onze bilaterale betrekkingen inzake uitlevering meestal zijn geregeld door middel van verdragen met een lijst van misdrijven waarin geen opgave is gedaan van de misdrijven bedoeld in het Verdrag, aangezien zij door de wet van 1 augustus 1979 slechts gedeeltelijk in het Belgische recht zijn ingevoegd.

31. Op het tijdstip van de toetreding tot het Verdrag zal België evenwel het traditionele voorbehoud maken over zijn internationale verplichtingen inzake uitlevering. Het voorbehoud is gesteld als volgt:

«Geen bepaling van dit Verdrag mag worden uitgelegd als een verplichting (...) tot uitlevering als de aangezochte Verdragsluitende Staat redenen heeft om aan te nemen dat het verzoek (...) tot uitlevering betreffende dergelijke misdrijven is gedaan met de bedoeling om een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn etnische oorsprong, godsdienst, nationaliteit of politieke gezindheid, dan wel dat gevolg daaraan geven de positie van betrokkene om een van deze redenen ongunstig dreigt te worden beïnvloed.

Geen bepaling van dit Verdrag mag worden uitgelegd als een verplichting voor België om Belgische onderdanen uit te leveren.»

3.16. Neutraliteit van het Verdrag ten opzichte van de regels betreffende de internationale aansprakelijkheid van de Staten, het recht inzake gewapende conflicten en het internationaal humanitair recht (artikel 16)

32. Krachtens artikel 16 is het Verdrag geen aantasting van de regels inzake de internationale aansprakelijkheid van de Staten — naar luid van het internationaal recht zijn de Staten inderdaad aanspra-

tion, le résultat définitif de toute action pénale relative aux infractions visées par la Convention, qui aurait été engagée par ses autorités. Cette information est communiquée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies qui en informe les autres Etats intéressés. En pratique, l'expérience a malheureusement montré que l'Organisation des Nations Unies ne dispose pas des ressources suffisantes pour donner application systématique à ce type d'obligation.

3.15. Règles d'extradition (article 15)

30. On trouve à l'article 15 les règles, classiques dans les conventions internationales en matière pénale, relatives à l'extradition. On peut noter que le paragraphe 1er qui dispose que «les infractions définies aux articles 2, 3 et 4 de la présente Convention sont de plein droit comprises comme cas d'extradition dans tout traité d'extradition conclu entre Etat parties» sera particulièrement utile pour la Belgique, dans la mesure où la majorité de nos relations bilatérales en matière d'extradition est régie par des traités à liste d'infractions, lesquels ne contiennent pas les infractions visées par la Convention, celles-ci n'ayant été introduites partiellement en droit belge que la loi précitée du 1er août 1979.

31. Toutefois, la Belgique émettra une réserve traditionnelle portant sur ses obligations internationales en matière d'extradition, au moment de son adhésion à la Convention. Cette réserve est libellée de la manière suivante:

«Aucune disposition de la présente Convention ne doit être interprétée comme impliquant une obligation d'extradition (...) si l'Etat partie requis a des raisons de croire que la demande d'extradition pour des infractions visées par la Convention (...) a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir une telle personne pour des considérations d'origine ethnique, de religion, de nationalité ou d'opinions politiques, ou que donner suite à cette demande porterait préjudice à la situation de cette personne pour l'une quelconque de ces considérations.

Aucune disposition de la Convention ne doit être interprétée comme impliquant, pour la Belgique, une obligation d'extradition de ressortissants belges.»

3.16. Neutralité de la Convention par rapport aux règles relatives à la responsabilité internationale des Etats, au droit des conflits armés et au droit international humanitaire (article 16)

32. L'article 16 prévoit que la Convention n'affecte, ni les règles relatives à la responsabilité internationale des Etats — en effet, les Etats sont responsables, au regard du droit international, des

kelijk voor de daden van hun organen —, noch van het recht betreffende gewapende conflicten en het internationaal humanitair recht, daaronder begrepen de bepalingen betreffende het statuut van strijder of krijgsgevangene —, zodat inzonderheid de toepassing van de gedragsregels en de regels tot bescherming van strijders en krijgsgevangen ook gelden voor huurlingen ingeval hun toestand ressorteert onder het toepassingsgebied van de pertinente bepalingen terzake.

3.17. Vreedzame regeling van geschillen (artikel 17)

33. Naar luid van artikel 17 worden geschillen tussen Verdragsluitende Staten omtrent de uitlegging of de toepassing van het Verdrag geregeld door onderhandelingen of, bij gebrek daaraan, door middel van arbitrage. Ingeval de arbitrage niet slaagt, kan een van de Verdragsluitende Staten die partij is bij het geschil de zaak voorleggen aan het Internationale Hof van Justitie, behoudens andersluidende verklaring van een betrokken Staat. Het gaat om een klassieke bepaling in verdragen van de Organisatie van de Verenigde Naties in strafzaken.

3.18. Slotbepalingen (artikel 18)

3.18.1. Ondertekening, bekrachtiging en toetreding (artikel 18)

34. Krachtens artikel 18 stond het Verdrag voor ondertekening open tot 31 december 1990. Na die datum moet een Staat tot het Verdrag toetreden om door de tekst ervan te worden gebonden. België is voornemens tot het Verdrag toe te treden.

3.18.2. Inwerkingtreding (artikel 19)

35. Overeenkomstig artikel 19 treedt het Verdrag op internationaal vlak in werking op de dertigste dag die volgt op de datum van de nederlegging bij de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties van de tweeëntwintigste akte van bekrachtiging.

3.18.3. Opzegging (artikel 20)

36. Artikel 20 van het Verdrag voorziet voor de Verdragsluitende Staten in de mogelijkheid om het Verdrag op te zeggen. Die opzegging gaat slechts van kracht een jaar na de datum van de ontvangst van de mededeling door de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties.

actes de leurs organes —, ni le droit des conflits armés et le droit international humanitaire, y compris les dispositions relatives au statut de combattant ou de prisonnier de guerre — afin, notamment, de maintenir l'application des règles de comportements et de protection des combattants ou des prisonniers de guerre dans le chef des mercenaires si leur situation entre dans le champ d'application des dispositions pertinentes en la matière.

3.17. Règlement pacifique des différends (article 17)

33. L'article 17 prévoit que les différends relatifs à l'interprétation ou à l'application de la Convention, surgis entre Etats parties, se règlent par voie de négociation, ou à défaut, par voie d'arbitrage. En cas d'échec de la voie arbitrale, l'un des Etats parties au conflit peut saisir la Cour internationale de Justice, sauf déclaration contraire d'un Etat concerné. Il s'agit d'une disposition classique aux conventions de l'Organisation des Nations Unies en matière pénale.

3.18. Clauses finales (articles 18 à 21)

3.18.1. Signature, ratification et adhésion (article 18)

34. L'article 18 ouvrait la Convention à la signature jusqu'au 31 décembre 1990, date limite au-delà de laquelle un Etat doit avoir recours à la procédure d'adhésion au traité pour être liée par son texte. La Belgique s'inscrit dans ce dernier cas de figure.

3.18.2. Entrée en vigueur (article 19)

35. En application de l'article 19, la Convention entrera en vigueur sur le plan international le trentième jour qui suivra la date de dépôt auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies du 22e instrument de ratification ou d'adhésion.

3.18.3. Dénonciation (article 20)

36. L'article 20 de la Convention prévoit la possibilité pour les Etats parties de la dénoncer. Toutefois, cette dénonciation ne sortirait ses effets qu'un an après la notification de la dénonciation au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

3.18.4. Gelijkelijk authentieke teksten en aanwijzing van de depositaris (artikel 21)

37. Artikel 21 strekt inzonderheid ertoe de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties aan te wijzen als depositaris van dit Verdrag.

*
* *

Dit zijn, Dames en Heren, de overwegingen tot welke dit ontwerp van wet aanleiding geeft.

De Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN.

3.18.4. Langues faisant foi et désignation du dépositaire (article 21)

37. L'article 21 a notamment pour objet de désigner le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies en tant que dépositaire du présent instrument.

*
* *

Telles étaient, Mesdames, Messieurs, les considérations qu'appelait le présent projet de loi d'assentiment.

Le Vice-Premier ministre et ministre des Affaires Etrangères,

Louis MICHEL.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN.

WETSONTWERP

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en van Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en Onze minister van Justitie zijn gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Internationaal Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen, opgemaakt te New York op 4 december 1989, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 27 juni 2001.

ALBERT

Van Koningswege:

De vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et Notre ministre de la Justice sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention internationale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires, faite à New York le 4 décembre 1989, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 27 juin 2001.

ALBERT

Par le Roi:

Le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,

Louis MICHEL.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN.

INTERNATIONAAL VERDRAG

tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Opnieuw bevestigend de doelstellingen en de beginselen gehuldigd in het Handvest van de Verenigde Naties en in de Verklaring betreffende de beginselen van het internationaal recht welke verband houden met de vriendschappelijke betrekkingen en de samenwerking tussen de Staten, overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties;

Wetend dat huurlingen worden aangeworven, ingezet, gefinancierd en opgeleid voor activiteiten die de beginselen van het internationaal recht, zoals de soevereine gelijkheid, de politieke onafhankelijkheid en de territoriale integriteit van de Staten alsmede de zelfbeschikking van de volkeren schenden;

Bevestigend dat de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen moeten worden beschouwd als misdrijven waarover alle Staten hun ernstige bezorgdheid uiten en dat iedere persoon die enig van die misdrijven heeft gepleegd, voor de rechtbank moet worden gedaagd of worden uitgeleverd;

Ervan overtuigd dat het noodzakelijk is de internationale samenwerking tussen de Staten te ontwikkelen en op te voeren teneinde dergelijke misdrijven te voorkomen, te vervolgen en te straffen;

Bezorgd over de ongeoorloofde nieuwe internationale activiteiten welke drugssmokkelaars en huurlingen verbinden bij het plegen van gewelddaden die de grondwettelijke orde van de Staten ondermijnen;

Eveneens ervan overtuigd dat de goedkeuring van een verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen zou bijdragen tot de uitbanning van bedoelde laakbare activiteiten en bijgevolg tot de eerbiediging van de doelstellingen en de beginselen gehuldigd in het Handvest van de Verenigde Naties;

Zich ervan bewust dat de aangelegenheden die niet door een dergelijk verdrag zijn geregeld, onderworpen blijven aan de regels en de beginselen van het internationaal recht,

Zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1

Voor de toepassing van dit Verdrag,

1. Wordt onder het woord «*huurling*» verstaan, iedere persoon die

a) in eigen land of in een vreemd land speciaal wordt aangeworven om te strijden in een gewapend conflict;

b) aan de vijandelijkheden deelneemt hoofdzakelijk met het oog op het verkrijgen van persoonlijk voordeel en aan wie daadwerkelijk, door of namens een partij in het conflict, een materiële vergoeding is beloofd welke aanzienlijk hoger ligt dan die beloofd of betaald aan strijders met een soortgelijke rang of functie in de strijdkrachten van die partij;

c) noch onderdaan is van een partij in het conflict, noch verblijft op het grondgebied gecontroleerd door een partij in het conflict;

CONVENTION INTERNATIONALE

contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires

Les Etats parties à la présente Convention.

Réaffirmant les buts et principes consacrés par la Charte des Nations Unies et par la Déclaration relative aux principes du droit international touchant les relations amicales et la coopération entre les Etats conformément à la Charte des Nations Unies,

Sachant que des mercenaires sont recrutés, utilisés, financés et instruits pour des activités qui violent des principes du droit international tels que ceux de l'égalité souveraine, de l'indépendance politique et de l'intégrité territoriale des Etats ainsi que de l'autodétermination des peuples,

Affirmant que le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires doivent être considérés comme des infractions qui préoccupent vivement tous les Etats et que toute personne ayant commis l'une quelconque de ces infractions doit être traduite en justice ou extradée,

Convaincus de la nécessité de développer et de renforcer la coopération internationale entre les Etats en vue de prévenir, de poursuivre et de réprimer de telles infractions,

Préoccupés par les nouvelles activités internationales illicites liant les trafiquants de drogues et les mercenaires dans la perpétration d'actes de violence qui sapent l'ordre constitutionnel des Etats,

Convaincus également que l'adoption d'une convention contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires contribuerait à l'élimination de ces activités répréhensibles et, par conséquent, au respect des buts et principes consacrés par la Charte des Nations Unies,

Conscients que les questions qui ne sont pas réglées par une telle convention continuent d'être régies par les règles et les principes du droit international,

Sont convenus de ce qui suit:

Article premier

Aux fins de la présente Convention,

1. Le terme «mercenaire» s'entend de toute personne:

a) Qui est spécialement recrutée dans le pays ou à l'étranger pour combattre dans un conflit armé;

b) qui prend part aux hostilités essentiellement en vue d'obtenir un avantage personnel et à laquelle est effectivement promise, par une partie au conflit ou en son nom, une rémunération matérielle nettement supérieure à celle qui et promise ou payée à des combattants ayant un rang et une fonction analogues dans les forces armées de cette partie;

c) qui n'est ni ressortissante d'une partie au conflit, ni résidente du territoire contrôlé par une partie au conflit;

d) geen lid is van de strijdkrachten van een van de partijen in het conflict; en

e) niet door een andere Staat dan een partij in het conflict met een officiële opdracht is belast in de hoedanigheid van lid van de strijdkrachten van bedoelde Staat.

2. Wordt onder het woord «huurling» tevens verstaan, in iedere andere situatie, iedere persoon die:

a) in eigen land of in een vreemd land speciaal wordt aangeworven om deel te nemen aan een door overleg tot stand gekomen gewelddaad die ertoe strekt:

i) een regering omver te werpen of op enige andere wijze de grondwettelijke orde van een Staat te schenden; of

ii) de territoriale integriteit van een Staat te schenden;

b) aan een dergelijke daad deelneemt hoofdzakelijk met het oog op het verkrijgen van aanzienlijk persoonlijk voordeel en die ertoe wordt aangezet te handelen door de belofte of de betaling van een materiële vergoeding;

c) geen onderdaan is van, noch verblijft op het grondgebied van de Staat waartegen de daad is gericht;

d) niet door een Staat met een officiële opdracht is belast; en

e) geen lid is van de strijdkrachten van de Staat op het grondgebied waarvan de daad heeft plaatsgehad.

Artikel 2

Hij die huurlingen, in de zin van artikel 1 van dit Verdrag, aanwerft, inzet, financiert of opleidt, pleegt een misdrijf in de zin van dit Verdrag.

Artikel 3

1. Een huurling, in de zin van artikel 1 van dit Verdrag, die rechtstreeks deelneemt aan, naar gelang van het geval, vijandelijkheden of aan een door overleg tot stand gekomen gewelddaad, pleegt een misdrijf in de zin van dit Verdrag.

2. Geen bepaling van dit artikel beperkt het toepassingsgebied van artikel 4 van dit Verdrag.

Artikel 4

Pleegt een misdrijf hij die:

a) een van de misdrijven omschreven in dit Verdrag poogt te plegen;

b) de medeplichtige wordt van een persoon die een van de misdrijven omschreven in dit Verdrag pleegt of poogt te plegen.

Artikel 5

1. De Verdragsluitende Staten verbinden zich ertoe geen huurlingen aan te werven, in te zetten, te financieren of op te leiden en alle activiteiten van die aard te verbieden, overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag.

2. De Verdragsluitende Staten verbinden zich ertoe geen huurlingen aan te werven, in te zetten, te financieren of op te leiden teneinde zich te verzetten tegen de legitieme uitoefening van het onvervreemdbare recht van de volkeren op zelfbeschikking, zoals dat in het internationale recht is erkend, alsmede, conform het

d) qui n'est pas membre des forces armées d'une partie au conflit; et

e) qui n'a pas été envoyée par un Etat autre qu'une partie au conflit en mission officielle en tant que membre des forces armées dudit Etat.

2. Le terme «mercenaire» s'entend également, dans toute autre situation, de toute personne:

a) qui est spécialement recrutée dans le pays ou à l'étranger pour prendre part à un acte concerté de violence visant à:

i) renverser un gouvernement ou, de quelque autre manière, porter atteinte à l'ordre constitutionnel d'un Etat; ou

ii) porter atteinte à l'intégrité territoriale d'un Etat;

b) qui prend part à un tel acte essentiellement en vue d'obtenir un avantage personnel significatif et est poussée à agir par la promesse ou par le paiement d'une rémunération matérielle;

c) qui n'est ni ressortissante ni résidente de l'Etat contre lequel un tel acte est dirigé;

d) qui n'a pas été envoyée par un Etat en mission officielle; et

e) qui n'est pas membre des forces armées de l'Etat sur le territoire duquel l'acte a eu lieu.

Article 2

Quiconque recrute, utilise, finance ou instruit des mercenaires, au sens de l'article premier de la présente Convention.

Article 3

1. Un mercenaire, au sens de l'article premier de la présente Convention, qui prend une part directe à des hostilités ou à un acte concerté de violence, selon le cas, commet une infraction au sens de la Convention.

2. Aucune disposition du présent article ne limite le champ d'application de l'article 4 de la présente Convention.

Article 4

Commet une infraction quiconque:

a) Tente de commettre l'une des infractions définies dans la présente Convention;

b) Se rend complice d'une personne qui commet ou tente de commettre l'une des infractions définies dans la présente Convention.

Article 5

1. Les Etats parties s'engagent à ne pas recruter, utiliser, financer ou instruire de mercenaires et à interdire les activités de cette nature conformément aux dispositions de la présente Convention.

2. Les Etats parties s'engagent à ne pas recruter, utiliser, financer ou instruire de mercenaires en vue de s'opposer à l'exercice légitime du droit inaliénable des peuples à l'autodétermination tel qu'il est reconnu par le droit international et les mesures appropriées pour prévenir le recrutement, l'utilisation, le financement à

internationale recht, de gepaste maatregelen te nemen om de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen te dien einde te voorkomen.

3. Zij straffen de in dit Verdrag omschreven misdrijven met gepaste straffen, waarbij rekening wordt gehouden met de ernst van bedoelde misdrijven.

Artikel 6

De Verdragsluitende Staten werken samen ter voorkoming van de in dit Verdrag omschreven misdrijven, inzonderheid:

a) door het nemen van alle mogelijke maatregelen teneinde de voorbereiding op hun grondgebied te voorkomen van die misdrijven welke zouden moeten worden gepleegd op of buiten hun grondgebied, daaronder begrepen de maatregelen die ertoe strekken de illegale activiteiten te verbieden van individuen, groepen of organisaties die dergelijke misdrijven aanmoedigen, beramen, organiseren of begaan;

b) door het coördineren van de bestuurlijke en van de andere maatregelen die ertoe strekken het plegen van die misdrijven te voorkomen.

Artikel 7

De Verdragsluitende Staten werken samen door de maatregelen te nemen welke noodzakelijk zijn voor de toepassing van dit Verdrag.

Artikel 8

Iedere Verdragsluitende Staat die redenen heeft om aan te nemen dat een van de misdrijven omschreven in dit Verdrag werd, wordt of zal worden gepleegd, stelt overeenkomstig het bepaalde in het nationale recht, de betrokken Verdragsluitende Staten rechtstreeks of door toedoen van de Secretaris-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties in kennis van alle relevante inlichtingen zodra hij daarover beschikt.

Artikel 9

1. Iedere Verdragsluitende Staat neemt de nodige maatregelen om zijn bevoegdheid vast te stellen teneinde kennis te kunnen nemen van de in dit Verdrag omschreven misdrijven, die zijn gepleegd:

a) op zijn grondgebied of aan boord van een vaartuig of van een luchtvaartuig ingeschreven in bedoelde Staat;

b) door een van zijn onderdanen of, ingeval bedoelde Staat zulks gepast acht, door de staatlozen die hun gewoonlijke verblijfplaats op zijn grondgebied hebben.

2. Tevens neemt iedere Verdragsluitende Staat de nodige maatregelen om zijn bevoegdheid vast te stellen teneinde kennis te kunnen nemen van de misdrijven omschreven in de artikelen 2, 3 en 4 van dit Verdrag in de gevallen waarin de vermoedelijke dader zich op zijn grondgebied bevindt en de betrokken Staat hem niet uitlevert aan een van de Staten bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel.

3. Het Verdrag sluit niet uit dat een strafrechtelijke bevoegdheid krachtens de nationale wetgeving wordt uitgeoefend.

Artikel 10

1. Iedere Verdragsluitende Staat op het grondgebied waarvan de vermoedelijke dader van het misdrijf zich bevindt, kan ingeval

prendre, conformément au droit international, ou l'instruction de mercenaires à cette fin.

3. Ils répriment les infractions définies dans la présente Convention par des peines appropriées qui prennent en considération la nature grave de ces infractions.

Article 6

Les Etats parties collaborent à la prévention des infractions définies dans la présente Convention, notamment:

a) En prenant toutes les mesures possibles afin de prévenir la préparation sur leurs territoires respectifs de ces infractions destinées à être commises à l'intérieur ou en dehors de leur territoire, y compris des mesures tendant à interdire les activités illégales des individus, groupes ou organisations qui encouragent, fomentent, organisent ou perpètrent de telles infractions;

b) En coordonnant les mesures administratives et autres à prendre pour prévenir la perpétration de ces infractions.

Article 7

Les Etats parties collaborent en prenant les mesures nécessaires pour appliquer la présente Convention.

Article 8

Tout Etat partie qui a lieu de croire que l'une des infractions définies dans la présente Convention a été, est ou sera commise fournit aux Etats parties intéressés, directement ou par l'intermédiaire du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, conformément aux dispositions de sa législation nationale, tous renseignements pertinents dès qu'il en a connaissance.

Article 9

1. Chaque Etat partie prend les mesures nécessaires pour établir sa compétence aux fins de connaître des infractions définies dans la présente Convention qui sont commises:

a) Sur son territoire ou à bord d'un navire ou d'un aéronef immatriculé dans ledit Etat;

b) Par l'un quelconque de ses ressortissants ou, si cet Etat le juge approprié, par les apatrides qui ont leur résidence habituelle sur son territoire.

2. De même, chaque Etat partie prend les mesures nécessaires pour établir sa compétence aux fins de connaître des infractions définies aux articles 2, 3 et 4 de la présente Convention dans le cas où leur auteur présumé se trouve sur son territoire et où ledit Etat ne l'extrade pas vers l'un quelconque des Etats mentionnés au paragraphe 1 du présent article.

3. La présente Convention n'exclut pas une compétence pénale exercée en vertu de la législation nationale.

Article 10

1. S'il estime que les circonstances le justifient, tout Etat partie sur le territoire duquel se trouve l'auteur présumé de l'infraction

hij oordeelt dat de omstandigheden zulks verantwoorden, bedoelde persoon overeenkomstig zijn wetgeving in hechtenis nemen of alle andere gepaste maatregelen nemen om de bewaring van die persoon te verzekeren tijdens de termijn nodig om strafvervolging in te stellen of de uitleveringsprocedure aan te vatten. Bedoelde Verdragsluitende Staat stelt onverwijld een vooronderzoek in teneinde de feiten vast te stellen.

2. Ingeval een Verdragsluitende Staat, overeenkomstig het bepaalde in dit artikel, een persoon in hechtenis heeft genomen of enige andere in paragraaf 1 bedoelde maatregel heeft genomen, stelt hij daarvan onverwijld in kennis, rechtstreeks of door toedoen van de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties:

a) de Verdragsluitende Staat waar het misdrijf is gepleegd;

b) de Verdragsluitende Staat waartegen het misdrijf of de poging tot misdrijf was gericht;

c) de Verdragsluitende Staat waarvan de rechtspersoon of de natuurlijke persoon tegen wie het misdrijf of de poging daartoe was gericht de nationaliteit heeft;

d) de Verdragsluitende Staat waarvan de vermoedelijke dader van het misdrijf de nationaliteit heeft of, indien deze staatloos is, de Verdragsluitende Staat op het grondgebied waarvan hij zijn gewoonlijke verblijfplaats heeft;

e) iedere andere Verdragsluitende Staat waarvan hij de kennisgeving nuttig acht.

3. Iedere persoon ten opzichte van wie de in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde maatregelen zijn genomen, heeft het recht

a) onverwijld vrij verkeer te hebben met de naaste bevoegde vertegenwoordiger van de Staat waarvan hij de nationaliteit heeft of die anderszins gemachtigd is zijn rechten te beschermen of, ingeval het om een staatloze gaat, van de Staat op het grondgebied waarvan hij zijn gewoonlijke verblijfplaats heeft;

b) bezoek te ontvangen van een vertegenwoordiger van die Staat.

4. De bepalingen van paragraaf 3 van dit artikel doen geen afbreuk aan het recht van iedere Verdragsluitende Staat die overeenkomstig artikel 9, paragraaf 1, lid *b*, zijn bevoegdheid heeft vastgesteld, om het Internationaal Comité van het Rode Kruis te verzoeken vrij verkeer te hebben met de vermoedelijke dader van het misdrijf en hem te bezoeken.

5. De Staat die het in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde vooronderzoek instelt, deelt de conclusies ervan spoedig mede aan de Staten bedoeld in paragraaf 2 van dit artikel en waarbij hij hem tevens ervan in kennis stelt of hij zijn bevoegdheid wenst uit te oefenen.

Artikel 11

Aan iedere persoon tegen wie een vordering is ingesteld wegens een van de misdrijven omschreven in dit Verdrag wordt, in alle stadia van de procedure, een billijke behandeling verzekerd, alsmede alle rechten en waarborgen bepaald in het recht van de betrokken Staat. Er moet rekening worden gehouden met de normen die van toepassing zijn in het internationale recht.

Artikel 12

De Verdragsluitende Staat op het grondgebied waarvan de vermoedelijke dader van het misdrijf is ontdekt, moet ingeval hij betrokken niet uitlevert, zonder uitzondering en ongeacht of het misdrijf al dan niet op zijn grondgebied is gepleegd, de zaak voor-

assure, conformément à sa législation, la détention de cette personne ou prend toutes autres mesures appropriées pour s'assurer de sa personne pendant le délai nécessaire à l'engagement de poursuites pénales ou d'une procédure d'extradition. Cet Etat partie procède immédiatement à une enquête préliminaire en vue d'établir les faits.

2. Lorsqu'un Etat partie a, conformément aux dispositions du présent article, mis une personne en détention ou pris toutes autres mesures prévues au paragraphe 1 du présent article, il en avise sans retard directement ou par l'entremise du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies:

a) L'Etat partie où l'infraction a été commise;

b) L'Etat partie qui a fait l'objet de l'infraction ou de la tentative d'infraction;

c) L'Etat partie dont la personne physique ou morale qui a fait l'objet de l'infraction ou de la tentative d'infraction a la nationalité;

d) L'Etat partie dont l'auteur présumé de l'infraction a la nationalité ou, si celui-ci est apatride, l'Etat partie sur le territoire duquel il a sa résidence habituelle;

e) Tout autre Etat partie intéressé qu'il juge approprié d'aviser.

3. Toute personne à l'égard de laquelle sont prises les mesures visées au paragraphe 1 du présent article est en droit:

a) De communiquer sans retard avec le plus proche représentant qualifié de l'Etat dont elle a la nationalité ou qui est autrement habilité à protéger ses droits ou, s'il s'agit d'une personne apatride, de l'Etat sur le territoire duquel elle a sa résidence habituelle;

b) De recevoir la visite d'un représentant de cet Etat.

4. Les dispositions du paragraphe 3 du présent article sont sans préjudice du droit de tout Etat partie ayant établi sa compétence conformément à l'alinéa *b* du paragraphe 1 de l'article 9 d'inviter le Comité international de la Croix-Rouge à communiquer avec l'auteur présumé de l'infraction et à lui rendre visite.

5. L'Etat qui procède à l'enquête préliminaire visée au paragraphe 1 du présent article en communique rapidement les conclusions aux Etats mentionnés au paragraphe 2 du présent article et leur indique s'il entend exercer sa compétence.

Article 11

Toute personne contre laquelle une action est intentée pour l'une quelconque des infractions définies dans la présente Convention bénéficie, à tous les stades de la procédure, de la garantie d'un traitement équitable et de tous les droits et garanties prévus par le droit de l'Etat intéressé. Les normes applicables du droit international devraient être prises en compte.

Article 12

L'Etat partie sur le territoire duquel l'auteur présumé de l'infraction est découvert, s'il n'extrade pas ce dernier, est tenu, sans aucune exception, et que l'infraction dont il s'agit ait été ou non commise sur son territoire, de soumettre l'affaire à ses autori-

leggen aan zijn autoriteiten bevoegdheid om de strafvordering uit te oefenen volgens een procedure vastgesteld in de wetgeving van die Staat. Die autoriteiten nemen een beslissing in dezelfde omstandigheden als voor ieder ander ernstige misdrijf overeenkomstig de wetgeving van die Staat.

Artikel 13

1. De Verdragsluitende Staten verlenen elkaar de ruimst mogelijke rechtshulp ter zake van alle strafrechtsplegingen betreffende de misdrijven omschreven in dit Verdrag, daaronder begrepen de overlegging van het bewijsmateriaal waarover zij beschikken en dat noodzakelijk is met het oog op de rechtspleging. In alle gevallen is de uitvoering van een verzoek tot uitlevering onderworpen aan de toepasselijke wet van de aangezochte Staat.

2. De bepalingen van het eerste lid van dit artikel doen geen afbreuk aan de verplichtingen inzake rechtshulp omschreven in een ander verdrag.

Artikel 14

De Verdragsluitende Staat waar een strafvordering is ingesteld tegen de vermoedelijke dader van het misdrijf, deelt overeenkomstig zijn wetgeving het definitieve resultaat ervan mede aan de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties, die de andere betrokken Staten daarvan in kennis stelt.

Artikel 15

1. De misdrijven omschreven in de artikelen 3, 4 en 5 van dit Verdrag worden in ieder uitleveringsverdrag gesloten tussen Verdragsluitende Staten van rechtswege beschouwd als gevallen welke aanleiding geven tot uitlevering. De Verdragsluitende Staten verbinden zich ertoe die misdrijven te beschouwen als gevallen welke aanleiding geven tot uitlevering in ieder tussen hen te sluiten uitleveringsverdrag.

2. Indien bij een Verdragsluitende Staat welke uitlevering afhankelijk stelt van het bestaan van een verdrag, een verzoek tot uitlevering wordt ingediend door een andere Verdragsluitende Staat waarmee hij niet door een uitleveringsverdrag is gebonden, kan eerstgenoemde Staat dit Verdrag beschouwen als rechtsgrond voor uitlevering voor wat die misdrijven betreft. Uitlevering is onderworpen aan de andere voorwaarden bepaald in de wetgeving van de aangezochte Staat.

3. De Verdragsluitende Staten die uitlevering niet onderwerpen aan het bestaan van een verdrag, beschouwen die misdrijven als gevallen voor uitlevering tussen hen, onder de voorwaarden bepaald in de wetgeving van de aangezochte Staat.

4. Tussen Verdragsluitende Staten worden met het oog op uitlevering misdrijven beschouwd als zijnde gepleegd zowel op de plaats van het misdrijf als op het grondgebied van de Staten die krachtens artikel 9 van dit verdrag ertoe gehouden zijn hun bevoegdheid vast te stellen.

Artikel 16

Dit Verdrag tast niet aan:

a) de regels inzake de internationale aansprakelijkheid van Staten;

b) het recht betreffende gewapende conflicten en het internationaal humanitair recht, daaronder begrepen de bepalingen betreffende het statuut van strijder of van krijgsgevangene.

tés compétentes pour l'exercice de l'action pénale, selon une procédure conforme à la législation de cet Etat. Ces autorités prennent leur décision dans les mêmes conditions que pour toute autre infraction de nature grave conformément à la législation de cet Etat.

Article 13

1. Les Etats parties s'accordent l'entraide judiciaire la plus large possible dans toute procédure pénale relative aux infractions définies dans la présente Convention, y compris en ce qui concerne la communication de tous les éléments de preuve dont ils disposent et qui sont nécessaires aux fins de la procédure. Dans tous les cas, la loi applicable pour l'exécution d'une demande d'entraide est celle de l'Etat requis.

2. Les dispositions du paragraphe 1 du présent article n'affectent pas les obligations relatives à l'entraide judiciaire stipulées dans tout autre traité.

Article 14

L'Etat partie dans lequel une action pénale a été engagée contre l'auteur présumé de l'infraction en communique, conformément à sa législation, le résultat définitif au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qui en informe les autres Etats intéressés.

Article 15

1. Les infractions définies aux articles 2, 3 et 4 de la présente Convention sont de plein droit comprises comme cas d'extradition dans tout traité d'extradition conclu entre Etats parties. Les Etats parties s'engagent à comprendre ces infractions comme cas d'extradition dans tout traité d'extradition à conclure entre eux.

2. Si un Etat partie qui subordonne l'extradition à l'existence d'un traité est saisi d'une demande d'extradition par un autre Etat partie avec lequel il n'est pas lié par un traité d'extradition, il a la latitude de considérer la présente Convention comme constituant la base juridique de l'extradition en ce qui concerne ces infractions. L'extradition est subordonnée aux autres conditions prévues par la législation de l'Etat requis.

3. Les Etats parties qui ne subordonnent pas l'extradition à l'existence d'un traité reconnaissent ces infractions comme cas d'extradition entre eux dans les conditions prévues par la législation de l'Etat requis.

4. Entre Etats parties, les infractions sont considérées aux fins d'extradition comme ayant été commises tant au lieu de leur perpétration que sur le territoire des Etats tenus d'établir leur compétence en vertu de l'article 9 de la présente Convention.

Article 16

La présente Convention n'affecte pas:

a) Les règles relatives à la responsabilité internationale des Etats;

b) Le droit des conflits armés et le droit international humanitaire, y compris les dispositions relatives au statut de combattant ou de prisonnier de guerre.

Artikel 17

1. Ieder geschil tussen twee of meer Verdragsluitende Staten betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag dat niet is geregeld door middel van onderhandelingen, wordt op verzoek van een van de Staten onderworpen aan arbitrage. Indien de partijen binnen zes maanden na de datum van het arbitrageverzoek geen akkoord bereiken over de organisatie van de arbitrage, kan een van de partijen het geschil voorleggen aan het Internationale Hof van Justitie door middel van de indiening van een verzoekschrift overeenkomstig het statuut van het Hof.

2. Iedere Staat kan op het tijdstip van de ondertekening, de bekrachtiging van of de toetreding tot dit Verdrag verklaren dat hij zich niet gebonden beschouwt door het bepaalde in paragraaf 1 van dit artikel. De andere Verdragsluitende Staten zijn door bedoelde bepalingen niet gebonden ten opzichte van een Verdragsluitende Staat die een dergelijk voorbehoud heeft gemaakt.

3. Iedere Verdragsluitende Staat die overeenkomstig de bepalingen van paragraaf 2 van dit artikel een voorbehoud heeft gemaakt, kan dat voorbehoud te allen tijde intrekken door een mededeling aan de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties.

Artikel 18

1. Dit Verdrag staat tot 31 december 1990 voor ondertekening open op de zetel van de Organisatie van de Verenigde Naties te New York.

2. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties.

3. Dit Verdrag staat open voor toetreding door iedere Staat. De akten van toetreding worden nedergelegd bij de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties.

Artikel 19

1. Dit Verdrag treedt in werking op de dertigste dag die volgt op de datum van de nederlegging bij de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties van de tweeëntwintigste akte van bekrachtiging of toetreding.

2. Voor iedere Staat die het Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de tweeëntwintigste akte van bekrachtiging of toetreding, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag na de nederlegging door die Staat van zijn akte van bekrachtiging of toetreding.

Artikel 20

1. Iedere Verdragsluitende Staat kan dit Verdrag opzeggen door een schriftelijke mededeling aan de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties.

2. De opzegging wordt van kracht een jaar na de datum van ontvangst van de mededeling door de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties.

Artikel 21

Het oorspronkelijke exemplaar van dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de

Article 17

1. Tout différend entre deux ou plusieurs Etats parties concernant l'interprétation ou l'application de la présente Convention qui n'est pas réglé par voie de négociation est soumis à l'arbitrage, à la demande de l'un d'entre eux. Si, dans les six mois qui suivent la date de la demande d'arbitrage, les parties ne parviennent pas à se mettre d'accord sur l'organisation de l'arbitrage, l'une quelconque d'entre elles peut soumettre le différend à la Cour internationale de Justice, en déposant une requête conformément au Statut de la Cour.

2. Tout Etat peut, au moment où il signe la présente Convention, la ratifie ou y adhère, déclarer qu'il ne se considère pas lié par les dispositions du paragraphe 1 du présent article. Les autres Etats parties ne sont pas liés par lesdites dispositions envers un Etat partie qui a formulé une telle réserve.

3. Tout Etat partie qui a formulé une réserve conformément aux dispositions du paragraphe 2 du présent article peut à tout moment lever cette réserve par une notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 18

1. La présente Convention sera ouverte à la signature de tous les Etats, jusqu'au 31 décembre 1990, au Siège de l'Organisation des Nations Unies, à New York.

2. La présente Convention sera soumise à ratification. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

3. La présente Convention sera ouverte à l'adhésion de tout Etat. Les instruments d'adhésion seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 19

1. La présente Convention entrera en vigueur le trentième jour qui suivra la date de dépôt auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies du vingt-deuxième instrument de ratification ou d'adhésion.

2. Pour chacun des Etats qui ratifieront la Convention ou y adhéreront après le dépôt du vingt-deuxième instrument de ratification ou d'adhésion, la Convention entrera en vigueur le trentième jour après le dépôt par cet Etat de son instrument de ratification ou d'adhésion.

Article 20

1. Tout Etat partie pourra dénoncer la présente Convention par voie de notification écrite adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

2. La dénonciation prendra effet un an après la date à laquelle la notification aura été reçue par le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 21

L'original de la présente Convention, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, sera

Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, dit Verdrag dat voor ondertekening is opengesteld te New York op 4 december 1989 hebben ondertekend.

déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qui en fera tenir copie certifiée conforme à tous les Etats.

En foi de quoi les soussignés, dûment autorisés à cet effet par leurs gouvernements respectifs, ont signé la présente Convention.

VOORONTWERP VAN WET VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Internationaal Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financieringen de opleiding van huurlingen, opgemaakt te New York op 4 december 1989.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Internationaal Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen, opgemaakt te New York op 4 december 1989 zal volkomen uitwerking hebben.

AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS AU CONSEIL D'ÉTAT

Avant-projet de loi portant assentiment à la Convention internationale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires, faite à New York le 4 décembre 1989.

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention internatinale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires, faite à New-York le 4 décembre 1989 sortira son plein et entier effet.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
ADVIES 30.791/4

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 11 oktober 2000 door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet «houdende instemming met het Internationaal Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen, opgemaakt te New York op 4 december 1898», heeft op 12 februari 2001 het volgende advies gegeven:

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

1. De gemachtigde ambtenaar is het ermee eens dat de Belgische wetgeving, in haar huidige stand, niet volledig in overeenstemming is met artikel 9 van de Overeenkomst waarvan de goedkeuring wordt beoogd, bepaaldelijk met paragraaf 1, *b)*, wanneer niet wordt voldaan aan de voorwaarden bepaald in artikel 7 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering of wanneer, bij uitzondering, het officiële bericht niet wordt toegezonden, alsmede met paragraaf 2. Volgens diezelfde gemachtigde ambtenaar zal die overeenstemming tot stand komen als de in artikel 12*bis* van de bovengenoemde wet geplande wijziging wordt goedgekeurd (1).

2. De memorie van toelichting luidt als volgt: «de aangelegenheid van de uitbreiding van de extraterritoriale bevoegdheid van de rechter ten opzichte van personen die op het Belgische grondgebied verblijven is een aangelegenheid die de instemming met dit verdrag ruimschoots overstijgt»; de parlementsleden dient desniettemin meer inzicht te worden verschaft in de toepassing *hic et nunc* van het Belgische strafrecht op de staatlozen die in het buitenland een misdrijf hebben gepleegd dat wordt omschreven in deze overeenkomst en die hun gewone verblijfplaats in België hebben.

De kamer was samengesteld uit:

De heer R. ANDERSEN, kamervoorzitter;

De heren P. LIENARDY en P. QUERTAINMONT, staatsraden;

De heren J. van COMPERNOLLE en J.-M. FAVRESSE, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw C. GIGOT, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer P. BROUWERS, referendaris.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer R. ANDERSEN.

De griffier, *De voorzitter,*

C. GIGOT. R. ANDERSEN.

(1) Zie in dat opzicht advies 30.776/2 van 24 januari 2001 over een voorontwerp van wet «houdende wijziging van artikel 12*bis* van de voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering».

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
AVIS 30.791/4

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, le 11 octobre 2000, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi «portant assentiment» à la Convention internationale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires faite à New York le 4 décembre 1989», a donné le 12 février 2001 l'avis suivant:

EXAMEN DU PROJET

1. Comme le fonctionnaire délégué en a convenu, en son état actuel, la législation belge n'est pas entièrement conforme à l'article 9 de la Convention qu'il s'agit d'approuver, singulièrement au paragraphe 1er, *b)*, lorsque les conditions prévues par l'article 7 de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale ne sont pas remplies ou lorsque, exceptionnellement, l'avis officiel n'est pas transmis, ainsi qu'au paragraphe 2. Selon le même, cette conformité sera assurée si la modification envisagée de l'article 12*bis* de la susdite loi est adoptée (1).

2. Selon l'exposé des motifs, «la question de l'extension de la compétence extraterritoriale du juge à l'égard des personnes résidant sur le territoire belge est une question qui dépasse largement le cadre de l'assentiment à la présente Convention». Il convient néanmoins d'éclairer davantage les parlementaires sur l'application *hic et nunc* du droit pénal belge aux apatrides ayant commis à l'étranger une infraction définie dans la présente convention et ayant leur résidence habituelle en Belgique.

La chambre était composée de:

M. R. ANDERSEN, président de chambre;

MM. P. LIENARDT et P. QUERTAINMONT, conseillers d'État;

MM. J. van COMPERNOLLE et J.-M. FAVRESSE, assesseurs de la section de législation;

Mme C. GIGOT, greffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. P. BROUWERS, référendaire.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. R. ANDERSEN.

Le greffier, *Le président,*

C. GIGOT. R. ANDERSEN.

(1) Voir à cet égard l'avis 30.776/2, du 24 janvier 2001, sur un avant-projet de loi «portant modification de l'article 12*bis* du Titre préliminaire du Code de procédure pénale».

58.947 — E. Guyot, n. v., Brussel